

"...olsa olsa ya kısa bir meali icmali veya ayetin her cümlesi için beş altı satır tefsir yazmak lazım gelir." Bu cümleden ne anlamalıyız? Yani kısa bir tefsirli meal okuyabilir miyiz, sadakatimize zarar verir mi?

Risale-i Nurların meale bakış açısı şu şekildedir:

"Evet, nasıl İmam-i Âzam demiş: ' *Lâ ilâhe illâllah tevhide alem ve isimdir.*' Biz de deriz:

"Kelimât-ı tesbihiye ve zikriyenin, hususan ezanda ve namazda olanların ekseriyet-i mutlakası, alem ve isim hükmüne geçmişler. Alem gibi, mânâ-yı lügavîsinden ziyade, mânâ-yı örfî-i şer'îsine bakılır. Öyleyse değişmeleri şer'an mümkün değildir. Her mü'mine bilmesi lâzım olan mücmel mânâları, yani muhtasar bir meâlî ise, en âmi bir adam dahi çabuk öğrenir. Bütün ömrünü İslâmiyetle geçiren ve kafasını binler mâlâyâniyatla dolduran adamlar, bir iki haftada, hayat-ı ebediyesinin anahtarı olan şu kelimât-ı mübarekenin meâl-i icmâlîsini öğrenmemesine nasıl mazur olabilirler, nasıl Müslüman olurlar, nasıl "akıllı adam" denilirler? Ve öyle heriflerin tembelliklerinin hatırı için o nur menbalarının mahfazalarını bozmak kâr-ı akıl değildir."

"Hem Sübhânallah diyen, hangi milletten olursa olsun, Cenâb-ı Hakki takdis ettiğini anlar. İşte bu kadar kâfi gelmez mi? Eğer mânâsına kendi lisanıyla müteveccih olsa, akıl noktasında bir defa taallüm eder. Halbuki günde yüz defa tekrar eder. O yüz defa, aklın hisse-i taallümünden başka, lâfızdan ve lâfza sirayet eden ve imtizaç eden meâl-i icmâlî, çok nurlara ve feyizlere medardır. Bahusus, tekellüm-ü İlâhî haysiyetiyle aldığı kudsiyet ve o kudsiyetten gelen feyizler ve nurlar çok ehemmiyetlidir."

"Elhasıl: Zaruriyât-ı diniye mahfazaları olan elfâz-ı kudsiye-i İlâhiyenin yerine hiçbir şey ikame edilemez ve yerlerini tutamaz ve vazifelerini göremez. Ve muvakkat ifade etseler de, daimî, ulvî, kudsî ifade edemezler."

"Amma nazariyât-ı diniyenin mahfazaları olan elfazlar ise, değiştirilmeye lüzum kalmaz. Çünkü nasihatle ve sair tedris ve talim ve vaazla o ihtiyaç mündefi' olur."

"Elhasıl, lisan-ı nahvî olan lisan-ı Arabînin câmiyeti ve elfâz-ı

Kur'âniyenin i'câzı öyle bir tarzdadır ki, kabil-i tercüme değildir, belki '*muhaldir*' diyebilirim. Kimin şüphesi varsa, i'câza dair Yirmi Beşinci Söze müracaat etsin. Tercüme dedikleri şeyler ise, gayet muhtasar ve nâkıs bir mealdir. Böyle meal nerede; hayattar, çok cihetlerle teşa'ub etmiş âyâtın hakikî mânâları nerede?"(1)

"Bu Onuncu Meseleye bir hâtime olarak iki haşiye:

"*Birincisi:* Bundan on iki sene evvel* işittim ki, en dehşetli ve muannid bir zındık, Kur'ân'a karşı suikastını, tercümesiyle yapmaya başlamış ve demiş ki: '*Kur'ân tercüme edilsin, tâ ne mal olduğu bilinsin.*' Yani, lüzumsuz tekraratı herkes görsün ve tercümesi onun yerinde okunsun diye dehşetli bir plân çevirmiş."

"Fakat Risale-i Nur'un cerh edilmez hüccetleri kat'î ispat etmiş ki, Kur'ân'ın hakikî tercümesi kabil değil, ve lisan-ı nahvî olan lisan-ı Arabî yerinde Kur'ân'ın meziyetlerini ve nüktelerini başka lisan muhafaza edemez ve herbir harfi, on adetten bine kadar sevap veren kelimât-ı Kur'âniyenin mucizâne ve cemiyetli tabirlerinin yerini, beşerin âdi ve cüz'î tercümeleri tutamaz, onun yerinde camilerde okunmaz diye, Risale-i Nur her tarafta intişarıyla o dehşetli plânı akîm bıraktı. Fakat o zındıktan ders alan münafıklar, yine şeytan hesabına Kur'ân güneşini üflemeyle söndürmeye ahmak çocuklar gibi ahmakane ve divanecesine çalışmaları sebebiyle, bana gayet sıkı ve sıkıcı ve sıkıntılı bir hâlette bu Onuncu Mesele yazdırıldı tahmin ediyorum. Başkalarıyla görüşemediğim için hakikat-ı hali bilmiyorum."(2)

Risale-i Nurlardan vermiş olduğumuz bu pasajlardan çıkarılan hükme göre, meal asla Kur'an değil ve onun yerini tutamaz. Meal Üstad Hazretlerinin ifadesi ile sadece muhtasar ve nâkıs bir tercümeden ibarettir. Meale bundan daha fazlası bir nazarı ile bakılmamalıdır.

Mealın ilk çıkarılma amacı da yukarıda izah edildiği üzere Kur'an'ın o muhteşem meziyetlerini meal vasıtası ile söndürmek ve insanların nazarından düşürmektir. Bu sebeple meallere Kur'an'ı hakiki bir talim ve anlama aracı olarak değil de, noksan ve kaba hatları ile bir malumat edinmek türünden bakmak daha yerinde olur.

Kur'an'ı sağlıklı bir şekilde talim etmek ve hükümlerini öğrenmek ancak tefsir ve tevillerle mümkündür.

Bu noktalar göz önünde bulundurulduktan sonra, meal okumakta ve Kur'an'ı anlamaya çalışmakta bir mahzur yoktur.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Mektubat, Yirmi Altıncı Mektup, Dördüncü Mebhas.](#)
(2) bk. [Şualar, On Birinci Şuadan, Onuncu Mesele.](#)